

1. Identificación da programación**Centro educativo**

Código	Centro	Concello	Ano académico
15032391	Santiago	Santiago de Compostela	2024/2025

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
AGA	Agraria	CSAGA01	Xestión forestal e do medio natural	Ciclos formativos de grao superior	Réxime de adultos

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0810	Xestión dos aproveitamentos do medio forestal	2024/2025	5	133	159

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	FERNANDO GARCÍA BLANCO
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O currículo establecido neste decreto require un posterior desenvolvemento a través das programacións didácticas elaboradas polo equipo docente do ciclo formativo, consonte o establecido no artigo 34º do Decreto 114/2010, do 1 de xullo, polo que se establece a ordenación xeral da formación profesional do sistema educativo de Galicia. Estas programacións concretarán e adaptarán o currículo ao contorno socioeconómico do centro, tomando como referencia o perfil profesional do ciclo formativo a través dos seus obxectivos xerais e dos resultados de aprendizaxe establecidos para cada módulo profesional.

As persoas con esta titulación exercen a súa actividade na área de xestión de grandes, medianas e pequenas empresas, públicas ou privadas, tanto por conta allea como por conta propia, dedicadas á xestión forestal, á cinexético-piscícola, á de viveiros forestais, ao desenvolvemento de programas de educación ambiental, á información, comunicación, formación, interpretación e actividades de acompañamento e guía no medio socio-natural, e ao control e a vixilancia do medio natural e os seus recursos. Tamén exercen a súa actividade nos servizos de extinción de incendios forestais dependendo das administracións públicas. Así mesmo, teñen capacitación para organizar, controlar e realizar tratamentos praguicidas segundo a actividade regulada pola normativa.

Compete a este módulo realizar traballos en altura, utilizando as ferramentas e as máquinas en condicións de seguridade; programar e organizar as actividades de aproveitamento dos produtos forestais, e verificar os recursos do medio; controlar e protexer o medio natural, e verificar que as actuacións que se leven a cabo se realicen consonte a lexislación.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Proxectos e organización dos traballos	Proxectos. Características orográficas. Impacto ambiental. Organización do traballo. Normativa. Maquinaria e equipamentos: criterios de selección.	16	10
2	Aproveitamentos madeireiros	Sistemas de explotación madeireira. Métodos de: selección e marcado de árbores, marcaxe de vías de saca. Técnicas de: abatemento, procesado, arrastre, carga, empillamento e saca. Normativa de certificación forestal. Maquinaria e equipos empregados na explotación madeireira.	48	30
3	Biomasa e extracción de cortiza	Tipos de biomasa. Características. Técnicas, maquinaria e proceso de obtención da biomasa. Criterios técnicos e procedemento da extracción da cortiza	16	10
4	Produtos forestais	Apicultura. Fungos comestibles. Plantas aromáticas, medicinais ou ornamentais. Métodos colleita de froitos e sementes forestais. Operacións para a obtención de resina. Normativa de seguranza alimentaria.	55	35
5	Pastos	Sistemas de pastoreo. Tipos de pastos. Manexo e mantemento de pastos. Ferramentas e equipos empregados. Principais razas gandeiras autóctonas. Carga gandeira e sobrepastoreo.	16	10
6	PRL e protección ambiental	Normativa de PRL. Sistemas de riscos. Sistemas de protección: individual e colectiva. Sistemas de seguridade de máquinas. Xestión de residuos.	8	5

4. Por cada unidade didáctica
4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Proxectos e organización dos traballos	16

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Organiza os traballos de aproveitamento forestal analizando as operacións e os factores técnicos.	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Interpretáronse os proxectos ou plans técnicos.
CA1.2 Analizáronse as características orográficas das parcelas <i>¿in situ¿</i> .
CA1.3 Caracterizouse o proceso de avaliación do impacto ambiental.
CA1.4 Estableceuse a secuencia dos traballos.
CA1.5 Seleccioneuse a maquinaria, os apeiros e os equipamentos.
CA1.6 Coordináronse e organizado os recursos humanos e materiais na organización dos traballos de aproveitamento forestal.
CA1.7 Realizáronse os informes referidos aos traballos e aos rendementos.
CA1.8 Aplicáronse criterios técnico-económicos, de calidade e de sustentabilidade.
CA1.9 Aplicouse a normativa específica de aproveitamentos forestais.

4.1.e) Contidos

Contidos
<p>Interpretación de proxectos e plans técnicos forestais: pregos de condicións técnicas; planos; orzamentos.</p> <p>Análise das características orográficas.</p> <p>Proceso de avaliación de impacto ambiental. Principais impactos ambientais negativos dos aproveitamentos. Medidas correctoras. Licenza ambiental.</p> <p>Organización do traballo: secuencia de tarefas.</p> <p>Selección de maquinaria e equipamentos: criterios.</p> <p>Xestión de persoal: necesidades de persoal e asignación de traballos.</p> <p>Elaboración de informes técnicos: rendementos e rendibilidade.</p> <p>Criterios técnicos, económicos, de calidade e de sustentabilidade.</p> <p>Normativa específica dos aproveitamentos.</p>

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Aproveitamentos madeireiros	48

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Xestiona os aproveitamentos forestais madeireiros, tendo en conta a relación entre as técnicas, os métodos e o plan de aproveitamento.	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Analizáronse os métodos e os procedementos de explotación madeireira sustentable.

Criterios de avaliación
CA2.2 Seleccionáronse e marcáronse as árbores.
CA2.3 Reformuláronse as vías de saca.
CA2.4 Controláronse as operacións de abateamento.
CA2.5 Supervisouse o procesamento das árbores no campo, así como a agrupación e a clasificación das toradas.
CA2.6 Supervisáronse as operacións de arrastre, carga e amoreamento.
CA2.7 Controláronse os traballos de desemboscamento con criterios de redución dos danos ao ecosistema.
CA2.8 Aplicouse a normativa de certificación forestal.

4.2.e) Contidos

Contidos
<p>Sistemas de explotación madeireira: avaliación da sustentabilidade.</p> <p>Selección e marcaxe de árbores: técnicas, materiais e medios.</p> <p>Implantación das vías de saca: acondicionamento.</p> <p>Abateamento: técnicas, equipamentos e máquinas empregadas.</p> <p>Procesamento de árbores: técnicas, equipamentos e máquinas empregadas. Clasificación de toradas: criterios de calidade, equipamentos e medios utilizados. Localización de árbores abatidos e de moreas de madeira e leña. Tratamento de subprodutos do abateamento.</p> <p>Amoreamento de madeira e leña: técnicas e medios utilizados.</p> <p>Operacións de arrastre, carga e amoreamento. Saca e desemboscamento: técnicas, métodos, equipamentos e medios utilizados.</p> <p>Normativa de certificación forestal.</p>

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Biomasa e extracción de cortiza	16

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Xestiona a extracción da casca caracterizando as técnicas, os procesos e os factores implicados.	SI
RA5 - Supervisa o aproveitamento dos pastos naturais e a obtención de biomasa, tendo en conta a relación entre os procedementos e as características do contorno.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Seleccionáronse e marcáronse as árbores que se vaian descascar.
CA3.2 Determinouse o momento adecuado para a extracción en función do estado vexetativo da árbore e da meteoroloxía.
CA3.3 Controláronse as operacións de roza arredor do pé e acceso aos sobreirais.
CA3.4 Supervisáronse as operacións de descascamento.
CA3.5 Supervisáronse a clasificación, o amoreamento, a medición, o desemboscamento e o transporte da casca.
CA3.6 Caracterizáronse os parámetros de calidade das pezas de casca.
CA5.5 Determinouse a cantidade de material vexetal que se ten que retirar para o aproveitamento sustentable da biomasa.
CA5.6 Planificouse o corte da biomasa.
CA5.7 Realizouse o desemboscamento do material vexetal.

4.3.e) Contidos

Contidos
Selección e marcaxe de árbores de descascamento: criterios; técnicas e procedementos
Determinación da extracción da casca: criterios

Contidos
Operacións de roza e acceso. Operacións de descascamento: técnicas, equipamentos e medios.
Operacións de clasificación, amoreamento, medición, desemboscamento e transporte: técnicas, equipamentos e medios.
Parámetros de calidade: morfoloxía e propiedades da casca; calidades, aplicacións e utilidades.
Determinación do material vexetal aproveitable. Biomasa forestal: tipos, características e tratamento segundo o destino.
Planificación do corte de biomasa. Técnicas, procedementos e medios empregados nos traballos de aproveitamento da biomasa. Ferramentas e equipamentos para o seu aproveitamento: identificación, descrición, mantemento e manexo.
Desemboscamento do material vexetal: técnicas, métodos, equipamentos e medios utilizados.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Produtos forestais	55

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Planifica a colleita doutros produtos forestais tendo en conta a relación entre as técnicas e os procesos, e os factores implicados.	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Seleccionáronse e marcáronse as árbores que se vaian resinar.
CA4.2 Determinouse o momento acaído para a extracción en función do estado vexetativo e a meteoroloxía.
CA4.3 Supervisáronse as operacións de resinación, colleita, medición e desemboscamento da mera.
CA4.4 Supervisouse a extracción de piñas, castañas e outros froitos e sementes.
CA4.5 Organizouse a colleita de plantas aromáticas e medicinais, e de materiais ornamentais de floraría.

Criterios de avaliación
CA4.6 Identificáronse os fungos comestibles silvestres e supervisouse a súa colleita.
CA4.7 Supervisouse o proceso de produción apícola.
CA4.8 Organizáronse os traballos de acumulación, cálculo da taxa e transporte dos produtos forestais.
CA4.9 Aplicouse a normativa de seguridade alimentaria.

4.4.e) Contidos

Contidos
<p>Selección e marcaxe de árbores para resinación: criterios e técnicas.</p> <p>Determinación do momento de extracción: criterios.</p> <p>Operacións para a obtención da mera: métodos de resinación; aplicacións e utilidades da mera.</p> <p>Extracción de froitos e sementes forestais. Ecoloxía do souto e doutras zonas forestais con froitos obxecto de aproveitamento. Métodos de colleita. Sistemas de explotación. Técnicas e procedementos empregados para a colleita, a extracción, a limpeza, o almacenamento e o transporte das sementes. Zonas de colleita.</p> <p>Colleita de plantas aromáticas, medicinais ou ornamentais: métodos, equipamentos e ferramentas. Fenoloxía e época de colleita das principais especies forestais comercializadas.</p> <p>Fungos comestibles: identificación e colleita. Caracterización das principais especies de importancia económica.</p> <p>Produción apícola. Bioloxía das abellas. Manexo da abellariza. Efectos da actividade apícola no medio natural.</p> <p>Organización do transporte de produtos forestais.</p> <p>Normativa de seguridade alimentaria.</p>

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Pastos	16

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Supervisa o aproveitamento dos pastos naturais e a obtención de biomasa, tendo en conta a relación entre os procedementos e as características do contorno.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA5.1 Caracterizáronse os tipos de pastos e sistemas de pastoreo.
CA5.2 Analizouse o estado do pasteiro.
CA5.3 Adecuouse o tipo de gando e o método de pastoreo.
CA5.4 Supervisáronse os traballos de mellora e conservación dos pasteiros.

4.5.e) Contidos

Contidos
Caracterización de pastos e sistemas de pastoreo. Clasificación e distribución dos principais tipos de pastos naturais extensivos. Importancia económica, ecolóxica e social dos pastos naturais extensivos.
Análise de pastos. Bioloxía e ecoloxía dos pasteiros naturais.
Principais razas gandeiras autóctonas. O sistema de pastoreo: compoñentes e funcionamento. Tipos de pastoreo. Ordenación de pastos. Capacidade de carga e indicadores de sobrepastoreo.
Traballos de mellora e conservación de pasteiros: técnicas, procedementos e medios empregados (repartición de dexeccións, fertilización, emendas, roza e rexeneración do arboredo). Ferramentas e equipamentos para o aproveitamento e a mellora dos pastos: identificación, descrición, mantemento e manexo.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	PRL e protección ambiental	8

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Aplica as medidas de prevención de riscos, de seguridade persoal e de protección ambiental, con valoración das condicións de traballo e os factores de risco.	SI

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Avaliouse a orde e a limpeza dos traballos como primeiro factor de seguridade.
CA6.2 Deseñáronse plans de actuación preventivos e de protección, evitando as situacións de risco máis habituais.
CA6.3 Empregáronse as medidas de seguridade e de protección persoal e colectiva previstas para a execución das operacións.
CA6.4 Manipuláronse materiais, ferramentas, maquinas e equipamentos de traballo evitando situacións de risco.
CA6.5 Elaboráronse organigramas de clasificación dos residuos atendendo á súa toxicidade, o seu impacto ambiental e a súa posterior retirada selectiva.
CA6.6 Aplicouse a normativa de prevención de riscos laborais e de protección ambiental nas operacións realizadas.

4.6.e) Contidos

Contidos
Normativa de prevención de riscos laborais nas operacións de aproveitamento laboral.
Factores e situacións de risco.
Sistemas de seguridade aplicados ás máquinas e os equipamentos.
Seguridade na explotación forestal.
Medios e equipamentos de protección individual.
Prevención e protección colectiva.
Normativa reguladora da xestión de residuos.

Contidos

Clasificación e almacenamento de residuos.

Tratamento e recollida de residuos.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

MÍNIMOS ESIXIBLES (ME): os ME evidenciarán a consecución de todos os resultados de aprendizaxe dun xeito equilibrado e cun grao de participación significativa nas actividades a desenvolver. O conxunto de ME son os criterios de avaliación (ou subcriterios no seu caso) expresados en cada unidade didáctica como ME (Si):

CA1.3 - Caracterizouse o proceso de avaliación do impacto ambiental.

CA1.5 - Seleccionouse a maquinaria, os apeiros e os equipamentos.

CA1.6 - Coordináronse e organizado os recursos humanos e materiais na organización dos traballos de aproveitamento forestal.

CA1.9 - Aplicouse a normativa específica de aproveitamentos forestais.

CA2.1 - Analizáronse os métodos e os procedementos de explotación madeireira sustentable.

CA2.4 - Controláronse as operacións de abatemento

CA2.5 - Supervisouse o procesamento das árbores no campo, así como a agrupación e a clasificación das toradas.

CA3.2 - Determinouse o momento adecuado para a extracción en función do estado vexetativo da árbore e da meteoroloxía.

CA3.6 - Caracterizáronse os parámetros de calidade das pezas de casca.

CA4.3 - Supervisáronse as operacións de resinación, colleita, medición e desemboscamento da mera.

CA4.4 - Supervisouse a extracción de piñas, castañas e outros froitos e sementes.

CA4.5 - Organizouse a colleita de plantas aromáticas e medicinais, e de materiais ornamentais de floraría.

CA4.6 - Identificáronse os fungos comestibles silvestres e supervisouse a súa colleita.

CA4.7 - Supervisouse o proceso de produción apícola.

CA5.1 - Caracterizáronse os tipos de pastos e sistemas de pastoreo.

CA5.3 - Adecouse o tipo de gando e o método de pastoreo.

CA5.5 - Determinouse a cantidade de material vexetal que se ten que retirar para o aproveitamento sustentable da biomasa.

CA6.1 - Avaliouse a orde e a limpeza dos traballos como primeiro factor de seguridade.

CA6.3 - Empregáronse as medidas de seguridade e de protección persoal e colectiva previstas para a execución das operacións.

CA6.4 - Manipuláronse materiais, ferramentas, maquinas e equipamentos de traballo evitando situacións de risco.

CA6.6 - Aplícase a normativa de prevención de riscos laborais e de protección ambiental nas operacións realizadas.

- Para acadar a avaliación positiva, o alumnado terá que obter na súa avaliación, a lo menos o 50% da valoración máxima outorgada a cada un dos ditos criterios.

* Ter superados os ME non significa que sexa suficiente para aprobar.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN: as unidades didácticas serán cualificadas de 0 a 10 e, para construír a nota de cada unha delas, fíxese a media ponderada dos instrumentos de avaliación empregados, procurando que a parte teórica alcance o 60% da cualificación total e a práctica o 40%. Ademais, en cada un dos instrumentos de avaliación, deberase alcanzar unha puntuación mínima:

a) Probas escritas (PE): contidos teóricos e exercicios de cálculo

- puntuación total 10 puntos => mínimo o 40% (4 puntos)

*Estarán deseñadas de xeito que a cada criterio de avaliación lle corresponda o peso asignado.

b) Táboas de observación (TO) e listas de cotexo (LC): traballos e tarefas prácticas

- puntuación total 10 puntos => mínimo o 40% (4 puntos)

*Este apartado non se superará se non se realizan os traballos ou tarefas prácticas indicadas polo docente. Nese caso, realizaranse novamente as actividades ás que non asistiu, suspendendo a proba se o profesor observa risco para a súa integridade ou dos demais por non ter adquirida a destreza suficiente debido á falta de asistencia as clases.

*Os traballos serán da autoría do alumno/a, non sendo válidos os copiados. O alumno/a que non realice ou copie nalguna proba, traballo ou tarefa non superará a avaliación da UD, tendo que recuperala na avaliación extraordinaria.

CUALIFICACIÓN MEDIA DA UD_n = (Nota media ponderada das PEn + Nota media ponderada das TOn e LCn) / 2

-Na medida do posible, a impartición das unidades didácticas seguirá a orde numérica establecida, pero algunhas delas se repartirán de xeito parcial ao longo do curso.

*A secuenciación será en todo caso flexible e revisable en función dos imprevistos ou necesidades que poidan xurdir ao longo do curso.

AVALIACIÓN FINAL DO MÓDULO: a cualificación final do módulo calcularase mediante a media ponderada (en función do peso de cada unidade didáctica sobre o módulo) das cualificacións obtidas en cada unha das unidades didácticas, expresada con números enteiros, redondeada á unidade máis próxima e sempre que sexa igual ou superior a 5.

CUALIFICACIÓN FINAL DO MÓDULO = (Nota UD_n x Peso UD_n)

- (ud1x0.10)+(ud2x0.30)+(ud3x0.10)+(ud4x0.35)+(ud5x0.10)+(ud6x0.05)

*Será requisito indispensable para acadar a avaliación positiva final do módulo, ter unha cualificación igual ou superior ao 5 en cada unha das unidades didácticas antes do redondeo. É dicir, só se realizará o redondeo se se alcanza a citada cualificación e NUNCA POR DEBAIXO DA MESMA.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Para a recuperación de cada UD non superada, aclararanse as dúbidas dos/as alumnos/as e realizaranse unha serie de probas que axuden a verificar que superaron os criterios de avaliación pendentes.

PARTE TEÓRICA: avaliada e cualificada mediante probas escritas (PE)

- Serán preguntas curtas, exercicios de cálculo e cuestionarios tipo test similares aos realizados ao longo do curso.

PARTE PRÁCTICA: avaliada e cualificada mediante táboas de observación (TO) e/ou listas de cotexo (LC)

- Serán traballos e tarefas prácticas.

- Ademais, os/as alumnos/as deberán presentar os traballos correspondentes non presentados ou realizados incorrectamente, ou actividades adicionais, en tempo e forma indicados polo profesor, para poder ir á proba final de recuperación. As tarefas prácticas non superadas avaliaranse vendo a súa evolución ó longo do curso, repetindo aquelas non realizadas correctamente, en tempo e forma indicados polo profesor.

*Para obter unha avaliación positiva na proba final do módulo de recuperación, deberán cumprir o establecido no apartado 5 no referente aos criterios de cualificación e á avaliación final do módulo.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

A proba de avaliación extraordinaria terá lugar nun período comprendido entre a 3ª e a avaliación final.

*Procurarase que o alumnado sexa avaliado na convocatoria final ordinaria, comunicándosele o día e a hora para a súa presentación.

A valoración da adquisición dos resultados de aprendizaxe do módulo profesional levarase a cabo a través da realización dunha proba dividida en dúas partes:

PRIMEIRA PARTE DA PROBA: terá carácter teórico e consistirá nunha proba escrita (PE) que se deseñará a partir dunha mostra suficientemente significativa dos criterios de avaliación do módulo relacionados con contidos conceptuais.

- O profesor cualificará esta primeira parte da proba de 0 a 10 puntos.

- Para a súa superación, será preciso obter unha puntuación igual ou superior a 5 puntos.

*Será eliminatoria, de xeito que se non se supera, non se realizará a segunda parte da proba.

SEGUNDA PARTE DA PROBA: consistirá no desenvolvemento de un ou varios supostos prácticos que versarán sobre unha mostra suficientemente significativa dos criterios de avaliación establecidos na programación para esta parte.

- O profesor do módulo profesional cualificará esta segunda parte da proba de 0 a 10 puntos.
- Para a súa superación as persoas candidatas deberán obter unha puntuación igual ou superior a 5 puntos.

CUALIFICACIÓN FINAL DO MÓDULO: será a media ponderada (60% primeira parte e 40% segunda parte) das cualificacións obtidas en cada unha das partes, expresada con números enteiros, redondeada á unidade máis próxima.

- Para as persoas aspirantes que suspendan a segunda parte da proba, a puntuación máxima que poderá asignarse na cualificación final será de 4 puntos.

*Ademais, teranse en conta aqueles outros requisitos complementarios establecidos no apartado 5 desta programación e que non contradigan o expresado neste subapartado 6.b.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Tal e como establece a Orde do 12 de xullo de 2011, o departamento da familia profesional realizará o seguimento da programación de cada módulo cunha frecuencia mínima mensual. Para isto, o profesor do módulo en cuestión terá en conta os seguintes indicadores:

a) O grao de cumprimento da temporalización ao finalizar cada UD.

*A temporalización prevista nesta programación será flexible e modificable ao longo do curso por diferentes motivos:

- Condicións climáticas ou calquera outro imprevisto que impida o desenrolo das tarefas prácticas.
- Coordinación con outros módulos e adecuación ás necesidades xerais do ciclo e incluso do centro.
- Ausencias ou imprevistos por parte do docente ou incluso de parte do alumnado.

b) O logro dos obxectivos programados.

*Faranse reunións periódicas co xefe de departamento e co resto do equipo docente da parte específica para realizar unha análise dos obxectivos fixados e coordinar mellor todas as tarefas.

c) Para avaliar a práctica docente ou autoavaliación, ao finalizar cada trimestre farase un cuestionario anónimo para que o alumnado valore a materia.

*O resultado aparecerá na memoria de final de curso e será tido en conta na revisión da programación que se realice posteriormente. Este cuestionario versará sobre as dificultades que atope o/a alumno/a, aspectos que cambiaría da materia e sobre á súa aprendizaxe.

d) O grao de convivencia, cooperación e coordinación dentro do grupo, realizarase a través dunha coavaliación por parte do alumnado.

*Estas reflexións e conclusións serán recollidas a través dun cuestionario anónimo con preguntas xenéricas sobre estes aspectos transversais.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

As medidas de apoio á diversidade teñen que partir dun coñecemento profundo de cada alumno/a, das súas aspiracións, das súas inquiredanzas e das súas preocupacións para orientar e animar as súas motivacións, tanto académicas coma vitais. Polo tanto, é aquí onde debemos saber o grao de apoio que atoparemos no ámbito familiar e social onde o/a alumno/a se move. A maior grao de coñecemento da contorna (máis íntimo do/a alumno/a), maior será o coñecemento da persoa e de todo aquilo que o leva a ser o que é. Teranse en conta para aqueles/as alumnos/as que presenten calquera dificultade que lle impida o normal seguimento das actividades de ensino-aprendizaxe que leven a cabo. Este aspecto débese abordar desde o comezo do curso, polo que é importante investigar se existe algún tipo de dificultade para o alumnado nos primeiros días de clase.

En xeral, estas medidas materializaranse a través de :

- Axustes na metodoloxía, adaptando as axudas e recursos pedagóxicos ás necesidades do alumnado.
- Actividades diferenciadas, propoñendo, aos/as alumnos/as que presenten algunha dificultade para traballar certos contidos, actividades que lles permitan aproximarse a estes, ou ben actividades de ampliación na materia, para aqueles alumnos con maiores capacidades.
- Materiais didácticos variados, que ofrezan un conxunto de actividades que aborden os contidos de distintas maneiras.
- Agrupamentos flexibles, subdividindo o grupo da clase en varios grupos, que dependendo das actividades a realizar, poderán ser homoxéneos ou heteroxéneos. Estes agrupamentos revisaranse con frecuencia.

*Se se observa que algún alumno/a segue presentando dificultades para acadar os mínimos esixibles, informarase ao/a orientador/a do centro, para valorar a necesidade de flexibilización modular

PARA LOGRAR ISTO, IMOS ACHEGARNOS AO ALUMNADO DO SEGUINTE XEITO:

Ao comezo do curso académico, o equipo docente realizará unha sesión de avaliación inicial do alumnado, que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno/a, así como as súas capacidades. Ademais, deberá servir para orientar e situar ao alumnado en relación co perfil profesional correspondente.

No caso de detectarse a necesidade de adoptar medidas de atención á diversidade, estudarase cada un individualmente coa axuda do/a orientador/a do centro para decidir as solucións oportunas.

Na sesión de avaliación inicial, o/a profesor/a encargado (normalmente titor/a) dará a información dispoñible sobre as características xerais do grupo ou sobre as circunstancias especificamente académicas ou persoais, con incidencia educativa, de cantos alumnos/as o compoñan.

Esta información poderá proceder, entre outras:

- a) Dos informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada, de ser o caso.
- b) Dos estudos académicos ou dos ensinos previamente realizados.

- c) Dos informes ou ditames específicos do alumnado discapacitado ou con necesidades educativas especiais que poida haber no grupo.
- d) Da experiencia profesional previa.
- e) Da matrícula condicional do alumnado estranxeiro.
- f) Da observación do alumnado e das actividades realizadas nas primeiras semanas do curso.

*O tratado na sesión de avaliación inicial e os acordos que adopte o equipo docente nela, recolleranse nunha acta, da cal se entregará copia na xefatura de estudos. Esta avaliación inicial en ningún caso comportará cualificación para o alumnado.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Para o alumnado con dificultades para alcanzar os obxectivos programados debido ao menor nivel de competencia, menor ritmo de aprendizaxe, con distintas motivacións, etc, as medidas de reforzo se executarán preferiblemente de xeito que se leven a cabo de forma autónoma. Polo tanto, os reforzos consistirán fundamentalmente en realizar actividades escritas de contidos fundamentalmente conceptuais, proporcionándolle directrices e materias para a súa realización. Ademais, como unha parte importante da materia é de carácter práctico, deberase adicar máis tempo á execución destas tarefas e, en ocasións nas que non se prexudique ao resto, será un compañeiro o que axude na súa aprendizaxe.

Ademais, de ser posible, fomentaranse os traballos por proxectos para motivar ao alumnado.

*No caso de alumnos/as superdotados/as, profundizarase en todas as capacidades terminais.

*Será necesario programar actividades de ampliación específicas segundo as necesidades do centro e as posibilidades do momento.

Para o alumnado con necesidades especiais, deberanse tomar medidas concretas e adaptadas a caso en concreto. Algúns exemplos poden ser:

- a) Para alumnos/as con redución da visión adaptarse o material didáctico e a distribución espacial. Prestarase especial atención ás condicións de luz na aula e facilitaráselles unha lámpada individual. Sentaranse na primeira fila tanto para explicacións teóricas como prácticas. Ampliaranse as fotocopias favorecendo os grandes contrastes da cor co ton do folio. Facilitaráselles todo o material posible en soporte informático. Tamén se procurará manter o chan libre de obstáculos para evitar accidentes.
- b) Para alumnos/as con redución de oído reservaranse as primeiras filas da aula á beira dun compañeiro titor (sobre todo os primeiros días) para que se vaia adaptando. Procurarase falar en fronte a eles e facilitaráselles todo o material posible en soporte informático.
- c) Atención especial ás cores para aquelas persoas con trastornos psicolóxicos.
- d) Para alumnado con problemas de mobilidade, por parte do centro, débense tomar unha serie de medidas. (Por exemplo, deseñar o acceso ao propio centro e á aula con rampla e/ou ascensor e mobiliario adaptable a persoas en cadeiras de rodas)
- e) Nos casos de existir algún tipo de trastorno (TDAH, por exemplo), diseñaremos un plan de medidas específicas

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Terán un tratamento transversal as competencias relacionadas con:

1- O fomento da lectura

Este é un aspecto transversal que se debe ter en conta á hora de programar calquera materia porque se se fomenta a lectura de determinadas publicacións, á vez tamén podemos fomentar a educación en valores.

Deste xeito, a materia contribuirá a mellorar a convivencia do centro, partindo dos seguintes obxectivos:

- Fomentar o respecto cara a outras culturas desenvolvendo a curiosidade polo coñecemento doutros pobos.
- Apreciar a diversidade étnica e cultural das persoas e dos estados valorando a convivencia pacífica entre os pobos.
- Apreciar a diversidade étnica e cultural dos estados plurinacionais.
- Fomentar o respecto ás ideas e desenvolver hábitos de tolerancia, respecto e diálogo para resolver os conflitos.
- Desenvolver hábitos e prácticas democráticas e valorar negativamente o recurso á violencia.
- Valorar negativamente os extremismos políticos.
- Repudiar a discriminación racial e fomentar a igualdade dos seres humanos.
- Contribuír ao labor de concienciación sobre a importancia dunha convivencia escolar que permita unha mellor relación ensino-aprendizaxe.
- Detectar canto antes conflitos que poidan aparecer nas aulas para resolvelos pacificamente.
- Motivar ao alumnado para que comece a interiorizar a cultura do diálogo e a mediación.
- Fomentar o respecto entre todos os membros da comunidade educativa.
- Fomentar a realización de actividades que potencien o respecto á diversidade.

*Por exemplo, para lograr estes obxectivos á vez que se fomenta a lectura, os/as alumnos/as investigarán sobre temas relacionados coa cultura, historia e idiosincrasia de outras sociedades.

*Ademais, a teoría necesaria para a materia, así como os textos expostos no libro leranse e comentaranse na aula. Polo tanto, farase especial fincapé na obrigaón de ler estas instrucións e interpretalas como requisito necesario para a realización de moitos dos exercicios propostos.

2- O emprego das tecnoloxías da información e a comunicación (TIC)

Poden contribuír ao acceso universal á educación, a igualdade na instrución, o exercicio do ensino e a aprendizaxe de calidade e o desenvolvemento profesional dos docentes, así como á xestión dirección e administración máis eficientes do sistema educativo.

Polo tanto, o profesorado debe fomentar o uso destas tecnoloxías e para iso promoverá a elaboración de traballos e actividades nas que sexa imprescindible o uso de computadores, o dominio de diferentes programas informáticos, navegar por internet, etc.

*Por exemplo, actividades relacionadas con este módulo para a aplicación das TIC, poderían ser: a búsqueda de información, documentos de texto e imaxes en medios dixitais (como páxinas web especializadas no

sector forestal, por exemplo), emprego da plataforma virtual do centro (para subir traballos ou realizar as probas escritas, por exemplo), emprego de aplicacións móbiles útiles nas tarefas do propio módulo (tales como Oruxmaps ou o GPS, por exemplo), manexo de sistemas de información xeográfica a nivel básico (SIXPAC, aplicación para permisos de corta da Consellería do Medio Rural, etc.) e calqueira outra relacionada coa materia, co ciclo ou cos outros valores nomeados neste apartado.

3- A prevención de riscos, seguridade e hixiene no traballo (PRL)

Son conceptos que veñen recollidos nos propios criterios de avaliación do módulo. Así mesmo, podemos incluír este apartado dentro dun concepto máis amplo como pode ser a *«educación para a saúde»*.

*Polo tanto, non só están incluídos como aspectos transversais senón que son avaliábeis, e teranse en conta en todas as unidades didácticas.

4- A educación medioambiental

Ao igual que o apartado anterior (PRL), o coidado do medio ambiente está contemplado de xeito explícito en cada unha das unidades didácticas, posto que un dos contidos se refire á normativa ambiental.

*Polo tanto, tamén serán avaliábeis.

5- A igualdade de mulleres e homes

Debemos prestar especial atención a este aspecto posto que debido á natureza do ciclo formativo, a presenza do sexo feminino é aínda menor que noutras familias profesionais. Polo tanto, debemos crear unha conciencia de igualdade e respecto, favorecendo a integración das mulleres e, sobre todo, traballando na prevención da violencia de xénero.

*Por exemplo, para fomentar a igualdade nas tarefas prácticas, deben desempeñar diferentes roles e ir rotando cada día de traballo ata que todos e todas os desempeñen (encargado/a de vestiario, encargado/a da ferramenta, operario/a da maquinaria, traballador/a con ferramentas manuais, etc.)

6- A conservación e difusión da cultura galega

Este apartado en concreto é moi específico da nosa tradición, onde a lingua, as costumes e o folclore nos identifican como pobo. Por iso debemos prestar especial atención e adicación para que as persoas máis novas a coñezan, conserven e difundan.

*Por exemplo, pódense organizar obradoiros de baile, música e canto no que o alumnado, profesorado e resto de membros da comunidade educativa poidan participar, fomento ademais valores de convivencia e colaboración.

7- Outros valores

No desenvolvemento do proceso de ensinanza-aprendizaxe están implicados o traballo en grupo, a educación cívica e constitucional, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e consideración ás vítimas de calquera tipo de violencia, a igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, a educación para a convivencia e a aprendizaxe dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz e o respecto polos dereitos humanos, a pluralidade, etc.

*Estes conceptos, así como o respecto cara os/as compañeiros/as, profesores/as e demais membros da comunidade educativa, traballaranse a través das diferentes actividades e realizaranse en coordinación co resto de módulos profesionais do ciclo formativo.

*Por exemplo: para a PRL podemos facer unha revisión conxunta e periódica dos EPIs en todos aqueles módulos que empregan os mesmos equipos .

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

- Demostración dun motoserrista profesional no apeado de árbores ou viaxe a unha zona forestal para ver in situ como se realiza o aproveitamento madeireiro.
- Charla sobre algunha Indicación Xeográfica Protexida relacionada cos produtos forestal (Por exemplo da "IXP Castaña de Galicia")
- Charla sobre Seguridade e Saúde Laboral no sector forestal (Por exemplo na empresa ENCE)

ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES

Visitas a:

- Manexo da abellariza (Por exmplo a "O enredo do Abelleiro" en Arzúa, para ver o e o museo vivo da mel. Sostituíble coa "casa das abellas" en Abegondo)
- Cooperativa de recollida de plantas medicinais e/ou taller de uso destas (Por exemplo a "Milulloa")
- Cultivo de setas e outros produtos forestais (Por exemplo a "Hifas da Terra")
- Pasteiro en aproveitamento.
- Aproveitamento de biomasa.

10.Outros apartados

10.1) Aula virtual

De xeito habitual utilizarase a aula virtual do CIFP Santiago, así como outros recursos informáticos dispoñibles: foros, chat, videoconferencias e calquera outra opción que permita unha comunicación co alumnado do xeito máis fluído posible.